

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De b[ea]to Thoma Cantua. ser. xiiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

De scō Thoma Cantua.

Empti scz sanguine ch̄i: qui licet nondū
esset effusus in cruce actu: tamen p̄posito
erat effusus ab instanti p̄ceptionis. Ideo
dicit ip̄e patri. Innocētes z recti adheſe-
rūt mibi: qz sustinuit e. s. in cruce. ps. xliij.
Precium ergo animarū est sanguis ch̄i:
quia sanguis p̄plus martyri non suffice-
ret eis ad salutē. Ideo de martyribz dicit
Apocal. viij. Hi sunt qui venerunt ex ma-
gna tribulatiōe: z lauerunt stolas suas in
sanguine agni: quia nō sunt cōdigne passi-
ones huius temporis ad futuraz gl̄iam q̄
reuelabit in nobis. Rom. viij. De hoc eri-
am habet clarior. Deut. xxxij. Cū intras
ueris terram zc. Vide in sermone vbi sup̄
pra. parte. ij. Hoc ergo modo obrulit ch̄i
stus p̄mittas. Obrulit etiam decimas vi-
uus/mortuus z glorificatus. Viuus qui
dem obrulit decimas abstinentiarū: quia
quadraginta diebz z noctibus ieiunauit:
z q̄uis. xxxij. dies essent decima anni: ra-
men voluit plus offerre: ad innuenduz q̄
infernitio dei debet homo semp plus face-
re q̄ minus. Mortuus obrulit decimas
horarū: quia quadraginta horis iacuit mor-
tuus. Glorificatus obrulit decimas diez:
qz quadraginta diebz post resurrectionem
discipulis apparuit. ¶ Secunda ratio ex
parte innocētū: est exaltatio siue sublima-
tio gloriosa: quia melius fuit p̄ ip̄so occi-
di isto modo q̄ viuere. quia fortasse multi
ip̄oz si vixissent cuz alijs in die passionis
ch̄isti cōclamassent. Crucifige crucifige
eum. Hodo autem tam sunt coronati fe-
liciter sine pugna. Unde Chrys. O par-
uuli beati modo nati nunq̄ renati: non-
dum ablacrati z tam coronati. Et ideo di-
citur d̄ eis in epistola hodierna. Sine ma-
cula sunt ante thronū dei. Et p̄mittit. Et
in ore ip̄oz non est iuentū mendaciū. Si-
ne macula. Duplex est macula scz culpe z
ignorantie zc. Vide in sermone vbi supra
parte p̄ma. ¶ Tertia ratio est ex parte iu-
deoz: retributio p̄ciōsa z p̄digna. Vide in
sermone vbi supra parte tertia. ¶ Quan-
tum ad tertiu: vitz de lamētatiōe Rache-
lis lachrymosa: quero tria. Primo dū di-
cit: Rachel plorat filios suos. Quare nō
dicit Lea. Dic vt in sermone vbi supra par-
te secūda. Vide ibi. Secūdo quero: q̄
re non dicit: Jacob plorans filios suos:

Respondeo: qz mater plus diligit filiu q̄
pater. z ideo plus cōmēuit dolere de morte
filij q̄ pater. Et hoc p̄batur triplici rōne.
¶ Prima: quia mater plus dat de substa-
tia sua filio q̄ pater. quia p̄stat marenas.
¶ Secūda: quia mater p̄ laborat q̄ pa-
ter: quia laborat in portado: in pariedo: z
in nutiedo. H̄n dicit. Partus siue fetus
an partū onerosus. In partu dolorosus:
post partū laboriosus. Propter hoc dicit
portus matrimoniu q̄ patrimoniu: quia
ibi ondit magis munia. officiu maris q̄
patris: vt d̄ in c. ij. de cōuēsiōe infidelu.
¶ Illud autē in quo plus laboramus: p̄ di-
ligimus. Tertia ratio: qz mater magis
est certa q̄ pater. l. ij. s. Parētes. ff. de in-
tus vocādo. Et ideo mater diligit filium
tanq̄ rem certā: pater v̄o tanq̄ rem dubi-
am vel non certā. Quarta ratio potest
addi: quia mulieres sunt magis recepti-
les passionū q̄ viri: v̄pote meliores. Et
sic p̄z sc̄da questio. ¶ Tertio quero: q̄
dicit: Noluit cōsolari quia non sunt. Res-
pondeo vt supra in sermōe vbi supra par-
te secūda in fine.

De scō Thoma Cantuariēsi
Sermo. xliij.

Ubi ego sum il-
lic z miniter meus erit. Jos.
xij. De tribz sc̄tis vocatis isto
nomine Thoma sit festum zc. De isto v̄o
de quo facimus festus hodie: dicit thoma
Ubi ego sum zc. P̄ declaratiōe nota q̄
regula est in theologia: q̄ ch̄is in instanti
sue cōceptionis habuit tantā gloriā z gra-
tiam: quantā habet hodie in celo. Non sic
nos: quibz dat deus gratiā gradatim z fi-
naliter zc. sed ch̄is in instanti. Probatu-
rōne z auctoritate: vt infra habet. Ratio
duplex ē. s. p̄hicalis z legalis. Et videt ad
hoc qd̄ scripsi d̄nica infra octauā. Ep̄i-
phanie s̄mo. Proficiebat Iesus zc. Ihs
autē fundat p̄ regulā p̄h̄ic. Dicit p̄h̄is in li-
bro de causis. Q̄ omne agens p̄fectū ne-
cessario habet virtutes p̄riorū effectuz
p̄ductiuas. Terbi gratia. de igne qui est
agens habet effectus: qz calefacit/illumina-
nat/decoqr/iterat. Ideo necessario habet

virtutes pductivas istoz effectui. scalo) rem/claritate/actiuitate etc. qz virtus est mediū p qd potentia deducit ad actū: sed quia in rebz naturalibz idem est potentia qd virtus: ideo in eis dic q potentia est mediū p qd essentia operat: ita q potentia est mediū inter essentia z actum. Declaratur etiā p regulā iuris que habet: qz cui conceditur iurisdicō: cōsequēter cōceduntur alia que ad exercendā potestātē iurisdicōnis necessariō requirunt: scz potestas citandi/capiendi/cognoscēdi/iudicandi/precedēdi etc. ff. de iurisd. oim. iudi. l. Cui iurisdicō. Et cōfirmatur p id qd cōmunitē dicunt legisse qz iurisdicō sine modica cōbortione nulla est. vt in c. ex litteris. de of. ficio delegati. Et ff. de offici. eius cui mādata est iurisdicō. l. vltima. Idez in ppositō d' sancta theologia: qz chrs in instanti sue cōceptionis fuit institutus z factus in cōcipiū z causa illuminatiōis mūdi: iustificatiōis peccator: sanctificatiōis animarū/redemptiōis z glorificatiōis. Habebat ergo ille instruere mundū de his q sunt fidei: puta de trinitate etc. Itē iustificare animas z glorificare. Autontas. Vos estis in chro Iesu qui factus est nobis sapientia a deo/z iustitia/z sanctificatiō/et redemptiō. j. Cor. j. Et quo ergo chris? in instanti sue cōceptiōis factus est nobis pncipiū z causa raliū effectui: ergo necessariū erat vt in eodem instanti haberet virtutes pductivas raliū effectui. scz sapientia/potentia/gratia/z glia etc. Gloria autē anime habuit statim: sed non corpōis: licet meretur habere etiam in corpōe: sed dispensatiōe fuit retenta in anima quia adhuc habebat facere op' nostre redemptiōis in corpore. Jdo Esa. lxij. Dixit scz predicatorēs filie sion. i. ecclie: vel anime deuore: ecce saluato: rñ? venit. Et am incepit in die cōceptiōis. Ecce merces eius cum eo, z opus illius coram illo. Nota merces eius cum eo: cum laboratoribus huius mundi nō est merces cū eis: sed coram illis vsqz in sero soluit: nō sic in chriso operante redemptiōe mundi: qd merces eius scz gratia et gloria erat cum eo in instanti cōceptiōis: vt dictum est. z hoc ppter vnionē sibi diuini. Opus autē erat cum illo opus scz passiōis: quia

nondum erat in actu: sed in voluntate sua ideo nondum erat cum eo opus sed coram illo. Parz ergo predicta regula theologi ce: ratione z autoritate. Jdo dicit thema. Ubi ego sum: non dicit vbi ego non ero: quia iam habebat gloria: sed vbi ego sum scilicet in anima vbi erat tunc in glia. Corp⁹ autem non fuit in gloria: nisi post passiōem. Luc vlti. Nonne sic oportuit christum pati: et ita intrare in gloria suā. Et licet erit etc. Nō intelligas in equalitate glorie: sed illic: scilicet in ordine. minister meus: scilicet beatus Thomas. Quomodo autem beat⁹ Thomas ministravit christo: videamus. Dico qz quinqz modis ministravit christo. z ideo dicit in themate minister.

Primo ministravit christo fideliter per obedientiam. Secdo humiliter p pnam. Tertio vtiliter p misericordiam. Quarto prudēter p diligentia. Quinto stabiliter p patientia. Dico primo etc. Nota de cuius vita p quam erat obediens preceptis dei. Item nota de eius promotione ad prelaturam in qua obediuit precepto ipse sub pena excommunicationis qz acceptaret: licet inuitus et plorans. Et poterat dicere. Sic nos existimet homo vt ministros christi. j. Corin. h. iij. Nota tria requiri ad hoc qz homo bene presit. Primo quo ad se requiritur erat: maturitas: vt scilicet tricesimū annum egerit. grauitas morum vt in se ipso ostendat: qualiter aliōs in domo dei oporteat conuersari. Item litterarum scientia: vt in ca. Lum in cunctis. de electiōne. z de eraticibus z qualitatibus. Secundo quo ad modum promotionis. vt nō se ingerat: quia vt dicit sanctus Thomas eo ipso qz aliquis petit beneficium cum cura efficitur indignus. z hoc probatur auctoritate scripturę et decretorū. Scripturę: Apostolus Hebre. v. Nec quisqz sibi sumat honorem: sed qui vocatur a deo tanqz Aaron. Nota A deo: non a diabolo. sicut sunt simoniaci vel intrusi precibus armatis. Idem probatur. viij. q. j. In scripturis. Et nota de erati. z quali. Tuam. De talibus dicit chris? Jpi regnauerūt z non ex me principes extiterunt: z nō co

De sancto Thoma Cantuariensi

gnouit eos. **D**ice. viij. Tertio requiritur qd ad modum executi omnis: vt pascat gregem verbo et exemplo. Verbo quidem instruendo et. Quis putas est fidelis / suus et prudens: que constituit dominus super familiam suam: vt det illis in tempore tritici mensuram. **L**u. xij. Mensura tritici est doctrina euangelica et sanctitas vite. Exemplo etiam sicut christus cepit Iesus facere et docere. **A**ct. i. Et Apostolus. Non a deo aliquid loquitur eorum que per me non efficit christus. **R**om. xv. Talis erat beatus Thomas. Ideo quando ab his interrogauit: quis putas est fidelis et poterat beatus Petrus respondere: Iste est Thomas. Ideo dicit rhema. Ubi ego sum et. **D**ico secundo et. humiliter per penitentiam. Antequam esset prelatum faciebat magnam penitentiam: sed maiorem fecit postea dicens intra se. Hodo habeo magnas occasionem peccandi. Ideo magis indigeo penitentia et. **D**ic eius penitentiam. De tali ergo dicit christus. Ambulans in via immaculata hic mihi ministrat. s. ad meum beneplacitum. **V**ia immaculata dicit penitentiam quia sicut ambulans in via immaculata non cadit. sic et. **Q**uerit serus Thomas. in quo libertas religionis factus episcopus tenet seruare ceremonias sue religionis: Conclusio est per ceremonias incompasibiles dignitati non tenet seruare: vt silentium: s. compasibiles sic quod magis ornant dignitatem: puta non comedere carnes et. **D**e hac via Beati immaculati in via et. **D**icat hic miraculum de illo clerico sui episcopi: qui nesciebat nisi missam de beata Maria et in quo ostenditur quod seruati beati Thomae placuit deo per humilem penitentiam. **L**egitur in chronica Martiana sub rege Federici primi imperatoris: quod impauit anno domini. m. clij. Henricus rex anglorum propter necem sancti Thomae misit nuncios solennes ad papam Alexandrum tertium: quod iurantes pro ipso in animam suam ipsum excusaret de predicto facto: sed papa in Tusculana ciuitate receptis nunciis et auditis misit duos cardinales ad gallicum partem vt innocentiam regis inuestigaret. **C**orram quod rex iurauit quod nunciis de consilio suo vel iussu fuerit interfecit. **S**ed quia occasione turbationis: quam erga ipsum habuerat occisus fuerat: pro illo mox obtulit ducentos milites ultra mare pro annu ibidem moraturos seipsum cruce signans infra triennium transfretatur. **H**ec de hac nece loquitur textus in e. **S**icut dignum: de homicidio. **D**ico tertio vtiliter et. pro misericordiam. **N**ota quod sciebat quod videtur quod puellam ritandam: quod pauperes erant in sua diocesi. **I**tem quomodo non accipiebat aliquid pro ditionibus. **D**ic vt expedit: ad utilitatem audientium et habet in legenda. **N**ota quod episcopi sunt quasi executores testamenti christi: qui est dominus omnium: quod dominus est terra et plentibus do eius et. sed fecit testamentum confirmatum morte sua: et reliquit bona ecclesiastica distribuenda et. et episcopos executores. **H**ic nos existimet homo vt ministros christi et dispensatores et. **C**or. iij. Hodo quanta pena digni sunt executores quod non exequunt voluntatem testatoris et. **I**deo talibus plentibus dicit Petrus. **P**ascite eum qui in vobis est gregem dei pudentes non coactes: sed spontaneos et. **P**et. v. **N**ota propter hanc virtutem misericordie adeo placuit deo beatus Thomas: quod habuit gratiam miraculorum. **N**ota hic miraculum de auicula sciente loquitur ista verba. **S**ancte Thomas ayuta quam cum accipiter veller accipere clamauit auicula dei. **S**ancte Thomas ayuta et statim mortuus fuit accipiter: et auicula ad cabinet reuerfa: quanto magis in personis deuote eum inuocantibus. **D**ives est in omnes qui inuocant illum. **R**o. i. **D**ico quarto et. prudenter per diligentiam visitabat episcopos: corrigebat notoria: concubinas: ysuras et. **E**xcommunicado: sicut fecit Apostolus. **1**. **C**or. v. **H**abebat doctores et curatos animarum tenentes consilium beati Petri. **D**os aut curam omnem subinferentes ministrabat in fide vestra virtute: in virtute autem scientiam et. **P**et. i. **D**ic miraculum de muliere desiderare habere oculos yreos et. **D**ico quinto et. **S**tabiliter per patientiam ad sustinendum martyrium pro christo. **D**ic eius martyrium et. **E**t ista instantia quando canonici in sepultura sua voluerunt facere officium de mortuis: magna multitudo angelorum fuit in sede: qui inceperunt officium martyris cantantes. **E**t apparuit iustus in domino et. **E**t dixerunt: totum introitum tunc canonice deposuerunt vestimentis de requiem et. **E**cce quod eodem die fuit canonizatus a papa Iesu in celo.

deinde fuit canonizatus a vicario christi: scilicet papa Alexandro. Ideo potest dici ei de eo. Qui mihi ministrat me sequatur et ubi ego sum illic etc. Joan. xij. fuit thesaurus etc.

De beato Siluestro papa. Sermo. XIII.

Gratia dei est

Gratia cum eo Luc. ij. Ad declarationem Nota q. questio est in theologia: utrum possit de aliquo persona sciri certitudinaliter q. habeat gratia dei gratia faciente: Responso huius questionis fiat in conclusionibus. **Prima conclusio** q. non potest sciri certitudinaliter seu scientialiter per seipsum. **Secunda conclusio** est: q. potest sciri coniecturaliter ex aliquibus gratie effectibus. **Tertia conclusio** potest addi: q. potest sciri aliquis certitudinaliter se habere gratia per revelationem dei: sicut Paulo revelavit deus dicens. Sufficit tibi gratia mea etc. **Loq. xij. Item Rom. viij. Certus sum enim q. neq. vita neq. mors etc. separabit me a charitate dei: que est in christo. Jesu domino nostro. Item. j. Loq. ij. Nos autem non spum huius mundi accepimus: sed spum qui a deo est etc. Item Abrae fuit revelatum cum dixit sibi angelus ex persona dei. Nunc cognovi q. timeas dominum. **Be nef. xij. i. cognoscere te feci. Loquitur autem sibi de timore casto qui non est sine gratia. Vide Thom. in. j. q. xij. ar. ultimo. De hac materia vide latus supra in sermone de beato Stephano: qui incipit. Stephanus plenus gratia. **Prima conclusio** probatur per autoritate. **Eccl. ix. Sunt multi atq. sapientes: et opera eorum in manu dei: et tamen nescit homo sup. scientialiter: utrum amore vel odio dignus sit: sed omnia in futurum servant incerta. Nota q. bene potest sciri homo se non esse in gratia: scilicet quando est in peccato mortali: quia tunc non est in gratia: quia non est dare mediu: sed non potest sciri se esse in gratia. Unde apostolus in psona cuiuslibet. Nihil mihi conscius sum: sed in hoc non iustificatus sum. j. Corinth. ij. Et hoc verum nisi deus revelaret: sicut revelavit Abrae Be-******

nef. xij. Nunc cognovi quia timeas deo mini. Glo. i. cognoscere te feci. Item fuit revelatum Paulo. sufficit tibi gratia mea etc. **Loq. xij. Et Rom. viij. Certus sum enim q. neq. mors neq. vita etc. separabit me a charitate dei: que est in christo Jesu etc. Et si credo q. apostolus fuit etiam revelatus a christo: cum dixit. Gaudere et exultare: quia nomina vestra scripta sunt in celis. **Luce. x. Parer ergo prima conclusio. Secunda conclusio** probatur ex similitudine et autoritate. **Et similitudine** de vestre patientiam operat. patientia autem radice arboris similitur: de qua non potest sciri si est viva: quia non videtur: sed coniecturaliter scit si arbor producit flores folia et fructus. **Sic i. pposito. Homines sunt ut arbores. Dat thei. viij. Video boies velut arbores ambulantes: plantare scilicet in vitardio christi id est ecclesia. Nota: Ambulantes per tres dies. scilicet flores: folia et fructus. Flores sunt honeste quaeritationes etc. folia sunt bona verba non loqui malum de proximo: non iniuriando etc. Fructus sunt bone operationes. Facite fructus dignos penitentie. **Luce. ij. Et his effectibus coniecturatur q. anima que est radix omnium operationum vivit vita gratie. Autoritas antequam deus revelasset Paulo gratiam suam: dicebat apostolus. Gratia dei sum id quod sum. Et quomodo scitis apostole? Respondit: quia gratia eius in me vacua non fuit. j. Corinth. xv. Nota vacua non fuit: quia multos labores passus est pro christo: et tamen erant sibi dulces. Magnam signum est istud quod aliquis vivit in gratia. Ideo dicitur Abundantius omnibus laboravi: non ego scilicet solus: sed gratia dei mecum. **Ibidem Considerandum ergo effectus virtuosos divine gratie in beato Siluestro possumus dicere thema. Gratia dei erat etc. Dodo iuxta suam legendam inveniunt quinq. effectualia gratie divine in beato Siluestro que sunt ista: videlicet********

- Prima larga misericordia in prosperitate.
- Secunda firma patientia in adversitate.
- Tertia digna presidentia in maiestate.
- Quarta clara sapientia in sanctitate.
- Quinta alta eminentia in potestate.

